

110123-3

Omezenost našeho smyslového vnímání není však jediným problémem v našem poznávání jednotlivých skutečností a vůbec světa. To, že v každém našem vjemu už vždycky spolupracuje naše vědomí, myšlení a náš rozum (naše „rozumění“, chápání), představuje možnost omylů dalšího, velmi odlišného druhu, než jsou třeba tzv. smyslové klamy. Především si musíme uvědomit, že naše vnímání nám v naprosté většině případů nechává vyvstávat před námi jednotlivinám, které jsou jakoby vedle sebe každá zvlášť a zároveň jakoby pospolu. Už to by nám mohlo a mělo něco napovědět: to, co „před námi“ (tj. před naším „vědomím“, před naší „myslí“) takto „vyvstane“, není přece sama skutečnost (ta by se přece do naší „mysli“ nevešla!), ale jen její „reprezentace“, „představa“, „pomysl“. A právě díky tomu, že jde o náš „pomysl“, který si sami aktivně musíme „vytvořit“, je možné si ze „skutečné skutečnosti“ vybrat jen něco a soustředit se na to jako na určitou „věc“, určitý „předmět“, zkrátka jednotlivinu, zatímco vše ostatní necháváme jakoby stranou, odmýšlíme se od toho (i když o tom někdy taky trochu víme, ovšem většinou ani nevíme, zejména se na to nesoustřeďujeme). Takže každá taková námi jako „jednotlivá“ vnímaná „věc“ je vlastně jen „abstraktum“, protože na naše smyslu dopadají podněty z celého okolí – a my tedy od některých musíme „abstrahovat“, abychom se jednoznačně mohli soustředit jen na něco určitého a tedy „jednotlivého“. A při tom můžeme za „jednotlivé“ považovat i něco, co vlastně vůbec žádnou „jednotlivostí“ není: např. hora, pohoří, řeka, moře, oblaky a mraky, les, louka, atd. atp. Tím, že se ve svém vědomí na něco takto „určitého“ zaměříme, jako bychom to z celé skutečnosti jakoby vykrajovali (srv. Rádlovu formulaci).

(110123-3.)